

# OBSAH

<b>Předmluva ke třetímu vydání</b> .....	24
<b>Předmluva k druhému vydání</b> .....	25
<b>Předmluva k prvnímu vydání</b> .....	27

## I. SOUČASNÉ POSTUPY V GYNEKOLOGII

<b>Doporučený postup</b> .....	30
<b>Kvalita lékařských testů</b> .....	31
<b>Menstruační cyklus</b> .....	32
Eumenorea – cyklus 24–35/4–6 .....	32
Osa hypotalamus → hypofýza → ovaria → hypotalamus .....	32
Folikulární fáze .....	33
Luteální fáze .....	34
Poruchy menstruačního cyklu .....	35
Menarche .....	36
Fertilní věk .....	36
Klimakterium .....	36
Premenopauza .....	37
Perimenopauza .....	37
Menopauza .....	37
Postmenopauza .....	38
Laboratorní vyšetření .....	38
<b>Poruchy menstruačního cyklu – metroragie</b> .....	39
ADK typ I – nadměrné krvácení (silné a/nebo časté) .....	39
Polypy endometria .....	43
Adenomyóza .....	43
Leiomyom .....	44
Adenokarcinom endometria .....	45

Hyperplazie endometria .....	46
Ovulační dysfunkce .....	48
Neplánované (průnikové) krvácení .....	48
Terapie u uživatelék antikoagulační léčby .....	49
Hysterotomická jizva po císařském řezu .....	50
Endometritida akutní a chronická .....	50
Přídavná krvácení .....	50
Abnormální děložní krvácení v klimakteriu a postmenopauze .....	51
<b>Poruchy menstruačního cyklu – oligomenorea nebo amenorea</b> .....	53
ADK typ II – krvácení málo časté, slabé nebo chybí .....	53
Poruchy hypotalamu .....	54
Poruchy hypofýzy .....	55
Ovariální poruchy .....	56
Děložní poruchy .....	62
Vrozené vývojové vady .....	62
Systémová onemocnění .....	63
<b>Sterilita</b> .....	65
<b>In vitro fertilizace (IVF)</b> .....	84
Intrauterinní inseminace (IUI) .....	84
In vitro fertilizace + embryotransfer (IVF + ET) .....	85
<b>Hirsutismus</b> .....	91
<b>Syndrom polycystických ovarií</b> .....	97
<b>Akné</b> .....	104
<b>Hidradenitis suppurativa</b> .....	109
<b>Alopecie</b> .....	113
Alopecia androgenetica .....	113
Telogenní effluvium .....	114
Alopecia areata .....	115
<b>Antikoncepce</b> .....	117
Pearlův index .....	117
Postkoitální antikoncepce .....	117
Spermicidy .....	117



Bariérové metody .....	120
IUD .....	120
Gestagenní antikoncepce .....	122
Depotní medroxyprogesteronacetát (MPA) .....	123
Mini pill .....	124
LNG-IUS .....	125
Kombinovaná hormonální antikoncepce (COC) .....	125
Antikoncepce a kardiovaskulární nemoci .....	128
Antikoncepce a hypertenze .....	129
Antikoncepce a tromboembolická nemoc a venózní trombóza .....	129
Androgenní aktivita COC .....	130
Antikoncepce a migrény .....	132
Antikoncepce a diabetes mellitus .....	132
Antikoncepce a osteoporóza .....	132
Antikoncepce a poruchy nálady .....	132
Antikoncepce a akné .....	133
Antikoncepce a nauzea, zvracení .....	133
Antikoncepce a epilepsie .....	133
Antikoncepce a riziko karcinomu prsu .....	134
Antikoncepce a premenstruační syndrom .....	134
Antikoncepce a chronické pelviální .....	134
Antikoncepce a endometrióza .....	134
Antikoncepce a PCO .....	135
Intermenstruační krvácení, špinění .....	135
Antikoncepce a amenorea .....	136
Antikoncepce a Covid-19 .....	136
Lékové interakce snižující účinnost COC .....	136
Lékové interakce zvyšující účinnost COC – vyšší výskyt nežádoucích účinků .....	136
Nežádoucí účinky .....	137
COC – zástupci .....	138
Antikoncepce u žen po porodu .....	139
Sterilizace .....	140
<b>Hormonální substituční terapie .....</b>	<b>142</b>
Klimakterický syndrom .....	142

Časování nasazení HRT .....	142
Přechod z antikoncepce na HRT .....	143
Indikace k HRT .....	143
Povinná vyšetření .....	144
Nežádoucí účinky HRT .....	144
Absolutní kontraindikace HRT .....	145
Rizika při dlouhodobém užívání HRT .....	145
Gabapentin v léčbě klimakterického syndromu .....	150
Farmakoterapie psychických poruch v perimenopauze .....	150
Fytoestrogeny .....	150
Urogenitální atrofie .....	151
<b>Osteoporóza</b> .....	154
<b>Péče o prsy</b> .....	161
Asymptomatické ženy s nízkým rizikem .....	166
Asymptomatické ženy s přítomností rizikových faktorů .....	167
Asymptomatické ženy s vysokým rizikem vzniku Ca prsu .....	167
Ženy a atypickou hyperplazií duktálního nebo lobulárního epitelu nebo s lobulárním CIS .....	168
Symptomatické ženy .....	168
<b>Vulvovaginitida</b> .....	175
Vulvovaginitida .....	176
Bolesti vulvy .....	176
Normální poševní fluor .....	176
Typy vulvovaginitid .....	176
Trichomoniáza .....	177
Mykóza .....	178
Bakteriální vaginóza .....	180
Aerobní vaginóza (vaginitida) .....	182
Laktobacilóza .....	183
Psoriáza .....	183
Atrofická vulvovaginitida a urogenitální atrofie .....	185
Vaginální kolonizace <i>Streptococcus agalactie</i> sk. B .....	189
Bakteriální vulvovaginitida smíšené etiologie .....	189
Stavy napodobující vulvovaginitidu .....	189



Genitální herpes .....	190
Herpes zoster – pásový opar .....	193
<b>Infekce hrdla děložního</b> .....	195
Cervicitida .....	195
Urogenitální chlamydiové infekce .....	197
Urogenitální ureaplasmová infekce .....	199
Gonorea .....	199
<b>Condylomata accuminata (genitální bradavice)</b> .....	201
<b>Vulvodynie a vulvární vestibulární syndrom (VVS)</b> .....	205
<b>Vaginismus</b> .....	211
<b>Pánevní zánětlivá nemoc</b> .....	215
Pánevní zánětlivá nemoc .....	215
Aktinomykóza .....	219
Rekurentní a chronická infekce .....	220
Asymptomatická aktinomykóza .....	220
<b>Antibiotická profylaxe pooperačních infekčních komplikací</b> ..	223
<b>Dysmenorea</b> .....	224
<b>Premenstruační syndrom</b> .....	229
<b>Hyperprolaktinemie</b> .....	233
<b>Chronická pánevní bolest</b> .....	236
<b>Syndrom pánevní kongesce</b> .....	242
<b>Endometrióza</b> .....	248
Adenomyóza .....	248
Endometroidní cysty .....	251
Hluboká infiltrující endometrióza (DIE) .....	251
Příznaky endometriózy .....	252
Diagnostika a diferenciální diagnostika endometriózy .....	254
Farmakoterapie endometriózy .....	256
HRT a endometrióza .....	261
Porodnické aspekty .....	261
<b>Děložní myomy</b> .....	263

<b>Stresová inkontinence moči a prolaps pánevních orgánů</b> .....	272
Stresová inkontinence moči .....	272
Sestup pánevních orgánů .....	276
Inkontinenční pomůcky .....	278
<b>Urgentní inkontinence moči</b> .....	280
<b>Infekce močových cest v primární péči</b> .....	289
<b>Dětská gynekologie</b> .....	304
Synechie vulvy .....	306
Bolesti břicha .....	307
Vulvovaginitida .....	309
Adnexitida .....	316
Krvácení z rodidel .....	317
Poruchy menstruačního cyklu .....	318
Ovulační bolesti .....	322
Vrozené vývojové vady .....	322
Hormonální antikoncepce .....	323
Vyšetření při podezření na sexuální agresi .....	326
<b>Systémová enzymoterapie v gynekologii, v těhotenství a laktaci</b> .....	329

## II. SOUČASNÉ POSTUPY V PERINATOLOGII

<b>Diagnóza prosperity těhotenství</b> .....	338
Klasifikace nálezů v případě komplikací časného těhotenství .....	338
Prosperující těhotenství .....	338
Neprosperující těhotenství .....	338
Nitroděložní těhotenství nejisté viability .....	340
Těhotenství neznámé lokalizace .....	340
<b>Opakované těhotenské ztráty (OTZ)</b> .....	341
<b>Mola hydatidosa</b> .....	350
<b>Plicní onemocnění a těhotenství</b> .....	352
Akutní infekční rýma .....	352
Akutní sinusitida .....	352
Akutní tracheobronchitida .....	353



Chřipka .....	353
Bronchopneumonie .....	353
Asthma bronchiale .....	354
Cystická fibróza .....	356
Sarkoidóza .....	356
Systémový lupus erythematoses (SLE) .....	357
Plicní hypertenze (PH) .....	359
Plicní embolie (PE) .....	360
Syndrom obstrukční spánkové apnoe (OSA) .....	361
<b>Kardiovaskulární onemocnění a těhotenství</b> .....	362
Vrozené srdeční vady .....	364
Fetální echokardiografie – indikace .....	366
Vrozené srdeční vady a plicní hypertenze .....	366
Onemocnění aorty .....	366
Chlopenní vady .....	367
Ischemická choroba srdeční .....	368
Kardiomyopatie .....	369
Arytmie .....	370
Hypertenze .....	371
Tromboembolie .....	374
Prevence infekční endokarditidy .....	375
Organizace péče o těhotnou s kardiovaskulárním onemocněním .....	375
<b>Choroby gastrointestinálního traktu a těhotenství</b> .....	377
Gastroezofageální reflux .....	377
Hyperemesis gravidarum .....	378
Obstipace .....	379
Peptický vřed .....	380
Morbus Crohn .....	380
Ulcerózní kolitida .....	382
Hemoroidy .....	384
Glutenová enteropatie .....	385
Cholecystopatie .....	385
Hepatopatie .....	387
Pankreatopatie .....	389

Cystická fibróza (CF) .....	390
Náhlá příhoda břišní (NPB) .....	391
<b>Autoimunitní onemocnění a těhotenství</b> .....	393
Morbus Crohn .....	393
Ulcerózní kolitida .....	395
Glutenová enteropatie .....	396
Sclerosis multiplex (roztroušená skleróza) .....	397
Sklerodermie .....	398
Myasthenia gravis .....	400
Morbus Bechtěrev .....	402
Revmatoidní artritida .....	402
Sjögrenův syndrom .....	403
Systémový lupus erythematoses (SLE) a antifosfolipidový syndrom (APS) .....	404
Diabetes mellitus .....	406
<b>Zásady dispenzární péče ve fyziologickém těhotenství</b> .....	409
Gravidita .....	409
Těhotné s malým rizikem .....	409
Těhotné se středním rizikem .....	409
Těhotné s vysokým rizikem .....	410
Klinická a laboratorní vyšetření při poskytování prenatalní péče .....	410
<b>Štítná žláza a těhotenství</b> .....	415
Hypotyreóza .....	415
Hypertyreóza .....	416
<b>Provádění prenatalního screeningu trizomie 21</b> .....	419
Prvotrimestrální kombinovaný test .....	419
Prvotrimestrální kontingenční screening .....	421
Biochemický screening ve II. trimestru – tripple test .....	421
Integrovaný screening .....	422
Sérum integrovaný biochemický test .....	422
Sekvenční test .....	422
Indikace ke genetické konzultaci .....	423
Invazivní metody prenatalní diagnostiky na základě vyhodnocení výsledku screeningu .....	423



Neinvazivní metody prenatální diagnostiky na základě vyhodnocení výsledku screeningu .....	424
<b>Provádění screeningu poruch glukózové tolerance v těhotenství</b> .....	431
Základní screeningové vyšetření .....	431
Diagnóza gestačního diabetes mellitus .....	432
Standardy péče o diabetes mellitus v těhotenství .....	433
Terapie diabetes mellitus v těhotenství .....	436
Sledování po porodu .....	438
<b>Dieta diabetická</b> .....	439
Potraviny obsahující sacharidy .....	439
Potraviny obsahující bílkoviny .....	440
Potraviny obsahující tuky .....	440
Nápoje .....	441
Sladidla .....	441
Diabetické výrobky .....	441
Rozdělení stravy během dne .....	441
<b>Prevence RhD a další aloimunizace v těhotenství</b> .....	445
Příčiny senzibilizace matky .....	445
Vyšetření v těhotenství .....	446
Profylaxe aplikací IgG anti-D v těhotenství u RhD negativních žen .....	446
Minimální dávky IgG anti-D .....	446
Fetomaternální hemoragie .....	448
ABO inkompatibilita .....	449
Nepravidelné antierytrocytární protilátky .....	449
Management těhotenství s rizikem rozvoje hemolytické nemoci plodu .....	451
<b>Indikace k fetální echokardiografii</b> .....	453
Cíl vyšetření .....	453
Indikace ze strany matky .....	454
Familiární indikace .....	454
Indikace ze strany plodu .....	454

<b>Diagnostika a léčba streptokoků skupiny B v těhotenství a za porodu</b> .....	456
Onemocnění novorozenců .....	456
Screening .....	456
Terapie .....	457
<b>Ultrazvukový screening předčasného porodu</b> .....	459
Rizikové faktory předčasného porodu .....	459
Ultrazvukové hodnocení děložního hrdla – cervikometrie .....	459
Konzervativní terapie u low-risk těhotných se zkráceným hrdlem .....	460
Vyšetření symptomatických těhotných .....	460
Indikace cerclage .....	461
<b>Předčasný odtok plodové vody</b> .....	462
Při průkazu odtoku plodové vody .....	463
Předčasný odtok plodové vody v týdnu 37. + 1 a více .....	463
Předčasný odtok plodové vody v týdnu 34. + 0 až 37. + 0 .....	464
Předčasný odtok plodové vody v týdnu 24. + 0 až 33. + 6 .....	464
Předčasný odtok plodové vody a cerclage .....	465
Předčasný odtok plodové vody a tokolýza .....	465
Předčasný odtok plodové vody a antibiotika .....	465
Předčasný odtok plodové vody a kortikosteroidy .....	467
Předčasný odtok plodové vody a provokace porodu .....	467
Předčasný odtok plodové vody a sectio caesarea, resp. ukončení těhotenství .....	468
<b>Tokolýza</b> .....	469
Indikace .....	469
Beta-sympatomimetika .....	470
Antagonisté oxytocinu .....	471
Inhibitory syntézy prostaglandinů .....	472
Blokátory kalciových kanálů .....	472
Magnesium .....	473
Gestageny .....	473
<b>Aplikace kortikosteroidů</b> .....	474
Indikace .....	474
Aplikace – 24. + 0 až 35. + 0 týden těhotenství .....	474



Kontraindikace .....	475
Neuroprotektce pomocí MgSO <sub>4</sub> .....	475
<b>Spontánní předčasný porod</b> .....	477
<b>Péče o těhotenství s intrauterinní růstovou retardací plodu</b> ...	485
<b>Preindukce a indukce porodu</b> .....	491
Indukce porodu .....	491
Preindukce porodu .....	491
Programovaný porod .....	491
Provokace porodu .....	492
Indikace k indukci porodu .....	492
Kontraindikace k indukci porodu .....	494
Podmínky k indukci porodu .....	495
Metody preindukce porodu .....	495
Metody indukce porodu .....	496
Programovaný porod .....	498
<b>Porod velkého plodu</b> .....	500
<b>Potermínová gravidita</b> .....	502
<b>Vedení prenatalní péče a porodu доношенého plodu</b>	
<b>koncem pánevním</b> .....	504
Obrat plodu zevními hmaty .....	504
Informovanost rodičky .....	505
Porod .....	505
<b>Prenatalní péče a vedení porodu u vícečetného</b>	
<b>těhotenství</b> .....	507
Bichoriální dvojčata .....	507
Monochoriální biamniální dvojčata .....	507
Monochoriální monoamniální dvojčata .....	508
Porod .....	508
Trigemini .....	510
Quadrigemini a vyšší .....	510
<b>Vedení porodu u těhotné s císařským řezem v anamnéze</b> .....	511
Informace nutné ke stanovení strategie vedení porodu .....	511
VBAC (vaginal birth after caesarean) .....	512

Iterativní císařský řez .....	513
Děložní ruptura .....	513
Defekt v jizvě po sectio caesarea (DJS) .....	514
<b>Indikace k císařskému řezu</b> .....	516
Porodnické indikace k sectio caesarea .....	516
Císařský řez na přání .....	517
Prevence TEN .....	518
Chráněné ATB koagulum .....	518
<b>Léčba perinatální infekce a podávání antibiotik</b> .....	519
Antibiotická profylaxe GBS .....	519
Streptokoková sepse .....	520
Antibiotická profylaxe u předčasně odteklé plodové vody .....	520
ATB strategie u PROM u gravidity s pozitivními zánětlivými markery .....	521
ATB profylaxe u hrozícího předčasného porodu bez odtoku plodové vody .....	523
Ureaplasma, mykoplasma, chlamydie pozitivní .....	524
<b>Infekční onemocnění v těhotenství</b> .....	525
Ureaplasma urealytikum .....	525
Toxoplasmóza .....	525
Chlamydia trachomatis .....	525
Lymeská borrelióza .....	526
Listerióza .....	526
Influenza (chřipka) .....	526
Condylomata accuminata .....	527
Rubeola (zarděnky) .....	527
Herpes genitalis .....	527
Cytomegaloviróza .....	527
Varicella (plané neštovice) .....	528
Parvoviróza B19 – erythema infectiosum (5. nemoc) .....	530
Koronavirová infekce (Covid-19) .....	531
<b>Herpes genitalis v těhotenství</b> .....	535
Akutní primární výsev genitálního herpesu v těhotenství a před porodem .....	536
Císařský řez .....	536



Terapie po 28. týdnu těhotenství .....	536
<b>Toxoplasmóza v těhotenství</b> .....	538
<b>Antitrombotická profylaxe a péče o trombofilní stavy v těhotenství</b> .....	542
Morbus von Willebrand .....	542
Hemofilie .....	543
Systémový lupus erythematoses (SLE) a antifosfolipidový syndrom (APS) .....	544
Léčba žen na dlouhodobé antikoagulační terapii plánujících těhotenství .....	546
Léčba venózní tromboembolické nemoci během těhotenství .....	546
Předcházející venózní tromboembolická nemoc a těhotenství .....	546
Trombofilie a venózní tromboembolická nemoc spojená s těhotenstvím .....	547
Mechanické chlopňové náhrady .....	548
Trombofilie a porodnické komplikace .....	548
Další indikace peripartální profylaxe .....	550
Způsoby heparinizace .....	550
Indikace k molekulárně genetickému vyšetření u trombofilních stavů .....	551
Koncentrace D-dimerů v plasmě .....	552
<b>Diagnostika a léčba akutního peripartálního život ohrožujícího krvácení</b> .....	553
<b>Hypertenze v těhotenství</b> .....	562
Rizikové skupiny těhotných ohrožených preeklampsii .....	562
Chronická hypertenze .....	563
Gestační hypertenze .....	563
Prevence preeklampsie u žen .....	564
Preeklampsie .....	564
Rozhodnutí o porodu .....	571
Propuštění šestinedělky do domácí péče .....	573
<b>Léčba těhotenské cholestatické hepatózy</b> .....	576
Lehké formy těhotenské cholestatické hepatózy .....	577
Závažná forma těhotenské cholestatické hepatózy .....	578
<b>Mrtvý plod</b> .....	580

<b>Analgezie u vaginálního porodu</b> .....	583
Metody porodní analgezie .....	583
<b>Prevence poranění hráze při porodu</b> .....	587
Ruptura perinea .....	587
Rizikové faktory poranění hráze .....	587
Prepartální prevence poranění hráze .....	587
<b>Poporodní deprese, zástava laktace</b> .....	589
Poporodní blues .....	589
Poporodní deprese .....	589
Poporodní psychóza .....	590
Zástava laktace .....	592
<b>Radiologické vyšetření během těhotenství</b> .....	594
Ultrazvuk .....	594
Rentgen .....	595
Výpočetní tomografie .....	595
Magnetická rezonance .....	596
Scintigrafie skeletu .....	597
PET/CT .....	597
Přehled radiační zátěže pro plod u jednotlivých vyšetření .....	597
<b>Těhotenství a cestování</b> .....	602
Relativní kontraindikace .....	602
Letecká doprava .....	602
Pobyty ve vysokých nadmořských výškách .....	603
Prevence infekcí .....	603
Cestovní lékárnička .....	603
<b>Očkování v těhotenství</b> .....	605
<b>Léky v těhotenství a laktaci</b> .....	611
Těhotenství a léčiva .....	611
Laktace a léčiva .....	613
Antihistaminika a bronchodilatancia .....	613
Gastroenterologie .....	615
Kardiovaskulární nemoci – hypertenze, arytmie .....	619
Endokrinní a metabolické nemoci .....	623
Epilepsie – antikonvulziva .....	625



Analgetika .....	628
Antimigrenika .....	630
Sclerosis multiplex (RS) .....	630
Antidepresiva .....	631
Antipsychotika .....	632
Hypnotika a anxiolytika .....	634
Antibiotika, antimykotika a antivirotika .....	634
Dermatologie .....	635
ORL a oftalmologie .....	637
Revmatologie .....	637
Fytofarmaka .....	641
<b>Toxikologické vyšetření .....</b>	<b>646</b>
<b>Surogace – náhradní mateřství .....</b>	<b>647</b>
Kritéria výběru náhradní matky .....	648

### III. SOUČASNÉ POSTUPY V ONKOBYNEKOLOGII

<b>Screening v gynekologii .....</b>	<b>652</b>
Screening karcinomu děložního hrdla .....	652
Screening karcinomu endometria .....	654
Screening karcinomu ovaríí .....	655
Screening mamografický .....	656
Screening kolorekta .....	657
<b>Prekancerózy vulvy .....</b>	<b>659</b>
<b>Prekancerózy pochvy .....</b>	<b>664</b>
<b>HPV infekce .....</b>	<b>666</b>
<b>Prekancerózy děložního čípku .....</b>	<b>671</b>
Kolposkopická klasifikace .....	671
HPV test .....	675
Cytologická klasifikace .....	676
Biopstické metody .....	680
Dispenzarizace .....	681
<b>Prekancerózy endometria .....</b>	<b>684</b>
<b>Diferenciální diagnostika ovariálních tumorů .....</b>	<b>688</b>

<b>Dispenzarizace u onkologických onemocnění</b> .....	693
Karcinom prsu .....	694
Border-line nádory ovaria .....	695
Gonadostromální nádory ovaria .....	695
Germinální nádory ovaria .....	696
Karcinom ovaria (tuby a primární Ca peritonea) .....	696
Karcinom endometria .....	698
Sarkomy dělohy .....	700
Karcinom děložního hrdla .....	702
Nádory vulvy .....	705
Vliv onemocnění a jeho léčby na sexuální funkci .....	706
Choriokarcinom .....	706
<b>Radioterapie – komplikace a léčba</b> .....	710
Teleterapie .....	710
Brachyterapie .....	710
Kurativní radioterapie .....	710
Adjuvantní radioterapie .....	710
Neoadjuvantní radioterapie .....	710
Konkomitantní chemoradioterapie .....	711
Paliativní radioterapie .....	711
Nežádoucí účinky .....	711
<b>Syndrom hereditárního karcinomu prsu a ovaria – <i>BRCA1</i>, <i>BRCA2</i></b> .....	721
Riziko vzniku malignit u nositelů mutace v genech <i>BRCA</i> .....	721
Hormonální antikoncepce .....	722
Indikace ke genetickému vyšetření .....	722
Profylaktické operace .....	724
Dispenzarizace .....	725
<b>Karcinom endometria jako součást hereditárního syndromu</b> .....	727
Manifestace hereditární dispozice .....	727
Hormonální antikoncepce .....	727
Indikace ke genetickému vyšetření .....	727
<b>Nádorové markery</b> .....	731



---

**Přehled použitých zkratk** .....742

#### **IV. PŘÍLOHA**

**Obrazová příloha** .....751

**Rejstřík**.....758